

SENASTE NYTT FRÅN STIFTELSEN LIVSLUSTS HEM OCH YRKESSKOLA FÖR FÖRÄLDRALÖSA OCH ANDRA UTSATTA UNGDOMAR I LETTLAND

Livslustelever hos Lettlands president

I samband med att Lettland firade 90-årsdagen av sin första självständighet tog president Valdis Zatlers emot elever och personal, som överlämnade ett traditionellt lettiskt "destiny belt" som tillverkats av eleverna.

Lettland hårt drabbat av den ekonomiska krisen

Lettland tillhör de länder som drabbats hårdast av den ekonomiska krisen. För de som nu blir arbetslösa och riskerar att vräkas från sitt boende är det en katastrof eftersom det inte finns något fungerande socialt stöd. Värst är det för dem som saknar socialt nätverk, pensionärer och unga med låg utbildning. Arbetslösheten är nu 14,4% med stora regionala skillnader (7,1%-23,1%). Situationen förvärras av att tusentals hemvändande letter, som tidigare försörjt sig på arbete utomlands, nu har förlorat sina jobb på grund av det kärva läget överallt. Statligt anställda i Lettland har fått sina löner kraftigt sänkta och regeringen signalerar att man tänker stänga skolor och sjukhus för att klara sig ur krisen. Det är lätt att föreställa sig följderna för de svagaste grupperna. Vid den här tiden förra året var Lettland på väg mot goda tider. Näringslivet blomstrade och affärer och lyxiga köpcentra, hotell och restauranger dök upp överallt. Nu ekar det ödsligt i varuhusen och borden står tomma på restaurangerna. På gatorna ökar antalet tiggare och soppkök har blivit mångas räddning. I krisens spår ökar kriminaliteten, alkohol- och drogmissbruk och spridningen av HIV/AIDS.

Livslust märker av nedgången

Finansieringen av Livslust påverkas naturligtvis också av den ekonomiska nedgången och vi måste se över våra kostnader. Vi drar in på allt som inte går ut över kärnan i vårt arbete som är den sociala rehabiliteringen och utbildningen. Vi har bl. a organiserat om och minskat antalet anställda med 2 personer, tråkigt men nödvändigt. Personalen är väl medvetna om situationen och gör vad de kan för att vända på slantarna. Den allmänna otryggheten sprider sig och ungdomarna känner sig inte längre säkra när de går till byn. Nattvakten på skolan är också orolig och önskar mer resurser både för övervakning och för att ta hand om ungdomarna. Vi försöker lösa detta med befintlig personal.

Tidigare elever behöver hjälp

En viktig och unik del av Livslusts verksamhet är att vi håller kontakten med tidigare elever efter att de har slutat skolan. För dem som behöver stöd, försöker vi vara den familj de inte har. När de hälsar på möts de av öppna armar och de får höra av sig om de behöver hjälp med något. Under normala förhållanden går det bra för drygt 80% av våra "gamla" elever, men i dagens läge drabbas även de. Det går dåligt för företagen och en del av våra ungdomar har förlorat sina arbeten. De klarar inte av hyran och riskerar bokstavligen att hamna på gatan. Flera har ringt och berättat att de har problem att klara sig och svårt att ta hand om sina barn. Socialkontoren har små resurser, hjälpbehovet är enormt och många får gå helt utan stöd. Vi försöker finna ekonomiska och praktiska lösningar för att hjälpa dem.

Ändrade tidsplaner

Sedan starten 1994 har vi arbetat mot att föra över verksamheten och därmed också finansieringen i lettiska händer. Förra året pekade allt i rätt riktning och drygt 50 % av kostnaderna täcktes av medel från Lettland. Vi har satt som mål att år 2012 skall 90% av finansieringen komma från Lettland och 10% från Livslust i Sverige. Det gick i rätt riktning tills krisen slog till. Finansieringen i Lettland sker genom bidrag och gåvor från EU, lettiska företag och organisationer samt från kommunerna som betalar en avgift för "sina" ungdomar. I dagens läge håller kommunerna inne betalningarna och företagen har problem och drar ner på sponsring

och välgörenhet.

Huvudansvarig för finansieringen i Lettland är Edijs Petersons, som varit skolans rektor i 14 år. Sedan årsskiftet är han arbetande styrelseordförande i vår systerorganisation Asociacija Dzivesprieks. Edijs har också kontakt med tidigare elever och arbetar mycket med att sprida information om verksamheten.

Vi behöver er hjälp mer än någonsin

För att säkra att skolan överlever krisen måste Livslust alltså öka sin andel av skolans finansiering. Dessutom behöver vi extra medel för att hjälpa tidigare elever som råkat illa ut. Vi är tacksamma för alla bidrag och det finns olika sätt att hjälpa. Som **samarbetspartner** kan ett företag engagera sig på lång sikt. Privatpersoner och företag kan bli **Livslust-fadder** och skänka ett valfritt belopp varje månad. Man kan välja att ge **enstaka bidrag** eller ordna insamlingar i samband födelsedagar eller dödsfall. Om ni vill veta mer om hur ni kan hjälpa så är ni välkomna att kontakta oss på tel. 08-660 77 84 eller via e-post livslust@telia.com

Oriflame Cosmetics som är Livslusts samarbetspartner sedan många år har skänkt nya datorer till datorrummet.

Färdiga elever stannat ett extra år

På skolan fortgår undervisning och aktiviteter som vanligt. Alla platser är fyllda och intresset att bli Livslustelev är stort. Efter årets Öppet Hus-dag har vi fler på väntelista än vi kan ta in. En bidragande orsak till detta är att vi känner ett stort ansvar för de elever som är färdiga i juni. Istället för att släppa iväg dem till en osäker tillvaro utan arbete erbjuder vi alla att stanna ett extra år. Året kommer att ägnas åt mer yrkespraktik medan de bättrar på sina kunskaper i engelska och datoranvändning. Dessutom kommer de att få gå kurser i bland annat sophantering och energieffektivisering för att öka miljömedvetandet. Vi räknar med att 4-5 elever kommer välja att stanna kvar.

Bok om Livslusts metoder

Vi känner inte till någon annan som arbetar med social rehabilitering för utsatta ungdomar på samma sätt som vi. Men vi vet att det finns intresse för våra metoder och tror att de skulle kunna införas vid existerande skolor och institutioner, främst i Öst-Europa. Vi tror inte på färdiga paketlösningar utan ser vårt arbetssätt som en levande process som förbättras och utvecklas av de erfarenheter vi gör. Det finns emellertid en grund där trygghet, öppenhet och individuella lösningar är basen. Under året kommer vi att påbörja arbetet med att ta fram en bok om våra arbetsmetoder som ska vara tillgänglig för institutioner, socialkontor och myndigheter. Den kommer också att kunna användas vid utbildning av lärare och socialarbetare. Boken skrivs på lettiska av psykologen Antra Krasna och kommer att översättas till engelska och ryska.

På väggen i skolans entré möts man av "Godhetskalendern 2009" där alla elever bidragit med positiva uppmaningar. I dag 1 har Linda skrivit "Börja denna månad med en fin dag!" och i dag 2 står det "Var dig själv! Njut av varje sekund! Märk det ovanliga!"

Några av våra tidigare elever

Systrarna Belova kommer från en socialt utsatt familj på landsbygden nära skolan. De var sju syskon, men brodern Viktors, som också var elev hos Livslust, omkom tragiskt i en bilolycka för några år sedan. Liene bor i grannbyn Vane och är för närvarande arbetslös, Kristine bor i Tukums och är mammaledig för att ta hand om sonen Roberts och Baiba går en 4-årig utbildning i textildesign i Riga med stöd från en av Livslusts stipendiefonder.

Systrarna Liene, Kristine och Baiba Belova är alla tidigare Livslustelever.

Först av våra tidigare elever att ta en högre examen är Agnese Karklina, som är ekonom. Hon bor med sin man och två barn i Kandava. Tyvärr har hon liksom så många drabbats av den nuvarande krisen och är för närvarande utan arbete.

Och så vill vi gärna berätta om Juris Butans som kom till oss som 14-åring 1995. Juris passade inte riktigt in i någon av våra yrkeslinjer men lärde sig arbeta med datorer och älskade att arbeta i trädgården. Han stannade i fem år och gick då vidare till en trädgårdsutbildning. Nu arbetar han som chefsträdgårdsmästare på Guernsey.

Igors Volkovs, som lämnade skolan redan 1997 för att arbeta hos Skanska kom oväntat på besök för någon månad sedan tillsammans med fru och son. Igors arbetar numera på Rigas lokaltrafik efter att ha arbetat utomlands i flera år.

Imponerad av skolans atmosfär

"I början av maj åkte jag tillsammans med Elisabeth Melin Cejje till skolan i Aizupe för att ha ett seminarium med personalen. Det var första gången jag besökte skolan, ja det var t.o.m. första gången jag var i Lettland. Det kändes otroligt spännande att få möjlighet att lära känna verksamheten på detta sätt. Efter en rundvandring bjöds vi på en god middag där elever serverade och hjälptes åt. Jag blev väldigt imponerad över stämningen och den naturliga kontakten som fanns mellan elever och personal. Första kvällen startade vi seminariet där alla 13 anställda var med.

På kvällen klädde lärarna ut sig och spelade teater till elevernas förtjusning. Extra roligt var när de glömde texten och sufflerades högljutt av dramapedagog Ilva Liepina som gömt sig i en garderob. Fr.v. Laima Baumane, skolchef, Juris Mazurs, målerilärare, Anta Birkensteina, sylvärare, Irina Jakobovica-Murniece, t.f. VD, Janis Steinbergs, snickerilärare och Una Budzena, lärare i livskunskap.

Seminariet fortsatte med många livliga, givande diskussioner och konstruktiva planer. Det fanns en samstämmighet mellan lärarna, ett positivt engagemang och stark känsla för arbetsplatsen och arbetsuppgifterna. Fast oron för både elevers och lärares framtid var stor i dessa kristider fanns det även en stark tro på att det går att vända något negativt till något positivt. Livslust behövs mer än någonsin för dem som behöver komma till en varm och trygg gemenskap och få yrkesutbildning och chans att bygga upp en framtid."

Catharina Sandström Skiöldebrand,
ny Livslust-volontär

Modris söker bostad i Stockholm

Livslusts elev Modris Eglitis har en dröm. Han vill bli jurist, helst advokat. En stor dröm. Modris är begåvad, talar bra engelska och är beredd att arbeta hårt för att lyckas. Han är 19 år och bor sedan 2 år på skolan och går på gymnasiet i Tukums. När Modris hjälpte till vid Oriflames Gold Conference förra sommaren berättade han om sin dröm och fick erbjudande att praktisera ett år hos Oriflame i Stockholm. Efter att ha tänkt igenom förslaget och funnit en lösning för att kunna fortsätta studierna på distans så tackade Modris ja och ser nu fram emot att komma till Stockholm

Sistaårseleverna Modris, Baiba och Igors med några av de möbler som If Latvia skänkt till skolan.

Vi söker nu en bostad till Modris. Är det någon som har ett rum eller en liten lägenhet där Modris kan bo under hela eller del av perioden september 2009 - juni 2010 med avbrott för december då han ska hem för delexamen. Bäst vore förstås om boendet var fritt för då kunde han spara pengar för fortsatta studier i Riga men han kan också betala en mindre summa. Mat och resor betalar han själv under Stockholmstiden.

Avvecklat jordbruk ger intäkter

Efter att vi i drygt 10 år drivit jordbruk har beslut fattats att avveckla verksamheten. Huvudanledningen är att vi inte längre har någon jordbruksutbildning, vilket dels beror på oerhört komplicerade lagar och bestämmelser och dels på brist på arbetstillfällen. Det har också visat sig svårt att få någon egentlig lönsamhet och EU-bidragen till jordbruket har inte utvecklats enligt prognos. De 200 ha mark som skolan äger behålls och arrenderas ut, vilket ger en stadig och relativt riskfri intäkt årligen. För det 15-tal pojkar som gått på jordbrukslinjen har det gått bra och de har hitintills kunnat försörja sig – vilka följer krisen får är dock osäkert. Ett stort tack till alla Er som på olika sätt bidragit till att utveckla Livslusts jordbruk samt gett ungdomar ett yrke och en chans till en framtid!

Personalförening stödjer Livslust

”Vi är drygt 70 medlemmar i föreningen Livslusts Vänner som bildats av personal på Electrolux för att stöda Livslusts verksamhet. En extra sporre för oss är att Electrolux dubblar beloppet som vi samlar in under året, vilket gör våra insatser dubbelt värda. Förutom att alla betalar ett fadderbelopp varje månad så har vi en hel del aktiviteter: I januari en julgransplundring med lotteri och försäljning av Livslust-produkter och insamling av leksaker. Livslusts elever driver själva ett hjälpprojekt i Lettland, barnhemmet Dzirciems, och dit går leksakerna. Ungdomarna tycker om att få hjälpa andra som också har det svårt. Vi har en vårmarknad med lotteri och försäljning av Livslust-produkter och tårtkalas för att värva nya medlemmar. Före jul är det julmarknad med Livslusts produkter och utlottning av Electrolux-produkter. I november ordnar vi en insamling av kläder för barn och ungdomar bland personalen. Det brukar bli många pallar. Alla transporter står Electrolux Logistics för.”

Birgitta Skoglund, Livslusts Vänner

Ändringar i styrelserna

Christer Magnusson har lämnat Livslusts styrelse efter att ha varit med från starten 1994. Vi är djupt tacksamma för Christers värdefulla stöd och kloka råd under åren. Vi välkomnar Maria Cakste, tidigare ordförande i Asociacija Dzivesprieks och Martin Moström i styrelsen. I Lettland har det också skett förändringar: Sarma Upesleja, en av initiativtagarna, har lämnat Dzivesprieks styrelse. Sarma har lotsat oss in i det lettiska samhället och varit till ovärderlig hjälp. Nya i styrelsen är Ausma Ece, Dmitrijs Petrovs och Andris Morozovs. Som tidigare nämnts är skolans tidigare rektor Edijs Petersons numera arbetande styrelseordförande.

Slå ett slag för Livslust

För fjärde året i rad arrangeras den populära välgörenhetsgolven för Livslust. Årets tävling äger rum den 1 september i samarbete med SEB på Täby Golfklubb. Den som är intresserad att vara med kan kontakta Livslusts kontor på tel. 08-6607784 eller via e-post livslust@telia.com.

Nordea Marathon i Riga

Liksom förra året hade alla elever och fem av personalen tränat för att delta i någon av sträckorna vid årets löparfest i Riga den 17 maj. De flesta sprang 5 km, några en halv mara och en av eleverna, Juris Zagars, samt Edijs Petersons fullföljde hela Marathonloppet. Alla var jätteglada och nöjda efter målgången och undra på det!

Litet av varje:

- Brittiska Handelskammaren i Riga (BCCL) stöder Livslust och Ceribu Sparni från Sigulda under 2009. Välgörenhetsaftonen Burns Night drog in 10.000 LVL som vi fick dela på.
- Eleverna besökte Volkswagen i ett arrangemang av BCCL där personalen bland annat berättade om vikten av att studera för att lyckas i livet.
- Edijs Petersons har presenterat Livslust bl.a. i Matisi kommun och vid ett seminarium på universitetet i Liepaja med kommunordförande, socialarbetare och lärare. Socialarbetare från Jelgava har besökt skolan.
- Ett radioprogram om vår kommun Vane handlade mycket om Livslust som en aktiv aktör i bygden.
- Eleverna har spelat teater på ett äldreboende i Rauda och vid en examen för lärare i Riga.
- Lettlands arbetsmarknadsstyrelse höll ett seminarium på skolan där eleverna fick lära sig att söka arbete och skriva ett CV.
- Alla fyra yrkesprogrammen har blivit auktoriserade av staten på nivå 1. Detta innebär att eleverna får ett betyg med statlig stämpel när de slutar, vilket är betydelsefullt i Lettland när man söker arbete.
- Skolan har haft besök av Hauska & Partneri en PR-byrå som kostnadsfritt hjälper till med att sprida information.
- Den 13 januari åkte alla på utflykt till Barrikadmuseet och Försvarsakademin.
- Några av våra elever går i grundskolan i grannbyn. Vid föräldramöten följer någon ur personalen med istället för den mamma/pappa som inte finns.
- Bland muntrationer kan nämnas en maskerad med tema ”Längsta horn och längsta svans”, den sedvanliga Valentine-festen, cirkusbesök, fest med inbjudna ungdomar från Saldus och ett besök på Riga Daile teatern.
- Det har hållits en kurs i Första Hjälp och Ungdomar mot Aids har varit på skolan för att informera.
- Hela kollekten som samlades in vid SEBs julkonsert i Jakobs Kyrka gick till Livslust.

Stiftelsen Livslust

Box 29092, 100 52 Stockholm,

Tel: 08-660 77 84, E-post: livslust@telia.com, Hemsida: www.livslust.com

Postgiro: 900742-8, Bankgiro: 5190-4688, Org.nr: 802018-1064

Generalsekreterare: Elisabeth Melin Cejje

Styrelse: Eva Christensson, ordförande, Maria Cakste, Elisabeth Melin Cejje, Rikard Josefson Martin Moström, Carl Johan Smith, Torbjörn Torell

Stiftelsen Livslustfonden Öst: Org.nr.: 802412-7196, Bankgiro: 5507-4157

Beskyddare: H.M. Drottning Silvia

Bidrag till Stiftelsen Livslust kan sättas in på plusgiro 900742-8. Från och med 1 juli kan vi erbjuda autogiro.

Vill du veta mer, kontakta oss på **08-660 77 84** eller **livslust@telia.com** eller **www.livslust.com**

Samarbetspartners 2009: Colorex, Electrolux, Essen, If Latvia, Knauf, KPMG, Krasu Serviss, Länsförsäkringar, Nordea Latvia, Oriflame Cosmetics, SEB, Snickers Workwear, Tikkurila-Vivacolor, Vairak Saules
Större bidragsgivare organisationer 2009: Helge Ax:son Johnsons Stiftelse, IKEA Stiftung, Jochnick Foundation, Johanniterorden, SFI, Radiohjälpen, Sigrid Buchs Stiftelse, World Childhood Foundation